

Sofonìa

Da la Neuva Bibia an Lenga Piemontèisa
voltà da Pàul E. Castlin-a e da Majo Galin-a

**Edission
Tempo di Riforma**

2023

Costa version dël liber dël profeta Sofonìa a l'é tirà da la Neuva Bìbia an Lenga Piemontèisa ch'as peul trovesse compléta a l'adressa dla Ragnà <https://pms.wikisource.org/>

Còdes ISBN:

Introduccion a l'euvera compléta dla Neuva Bibia an Lengha piemontèisa

Costa version ëd la Bibia ebràica e cristian-a an lengha piemontèisa, soagnà da Pàul E. Castlin-a, pastor evangelich, e Majo Galin-a, a-j va dapress al métod ëd l'equivalensa dinàmica (pënsé për pensé).

Sò bu a l'é la divulgassion dla Paròla 'd Nosgnor e "parlé al cheur" dla nòstra gent con un lengagi "ëd minca di". Për coj ch'a veulo fonghé ancreus lòn ch'a lesò, dle nòte al pé dla pagina a dan ëd pcite spiegassion e rendission alternative dl'istess vers, ma i arcomandoma sèmper ëd comparisioné tut a 'd bibie an d'àutre lenghe.

I l'oma fàit nòstr travaj - e sossì a l'é nòstr prim presupòst - ant la përsuasion che la Bibia a l'é nen "un liber qualsëssia, ma ch'a trasmèt la Paròla 'd Nosgnor. A l'é për lòn che an fasend sto travaj i l'oma avù la pì àuta diligenza e respet. I l'oma 'dcò respetà la tradission ëstòrica dla magioransa dle bibie publicà da le cese cristian-e e dle sinagòghe ebràiche ant nê spirit ecuménich.

Costa version ëd la Bibia a l'é basà an sël travaj editorial sientìfich ëd la version anglèisa dla Bibia ciamà "NET Bible" (New English Translation) an comparassion con vaire d'àutre version bin spantià ant ël mond. La NET Bible a l'é compagnà da 60.932 nòte ch'a dëspiego 'l motiv ëd la particolar sernìa 'd minca espression dovrà ant la tradussion e dl'interpretassion dàita a cole paròle o vers ch'a l'é malfé rendje con precision. A cole nòte i adressoma 'l letor ch'a veuja comprende 'l motiv ëd nòstre sernie d'espression.

Për lòn ch'a riguarda ël Testament Vej (la Tanach ebràica), ël travaj 'd tradussion a l'é dzurtut col ëd Majo Galin-a, e Giovanna Gribaud ch'a l'ha falò la pì part ant j'agn 1980 e ch'a l'ha publicalo an sl'arvista La Slòira.

Për lòn ch'a riguarda 'l Testament Neuv, costa tradussion piemontèisa as peul consideresse na revision stilistica dël Testament Neuv an lengha piemontèisa dël 1841, con comparassion scrupolosa dij pì bon test grech a nòstra disposission ancheuj.

Pàul E. Castlin-a, edission dl'è Avril 2024

Èl lìber dël profeta Sofonìa

Introdussion

Sofonìa a compiss soa mission ëd profeta ant ël regn ëd Giuda vers la fin dël sétim sécol durant ël regn ëd Iosìa (640-609) e, second vaire savant, anans ëd l'arforma religiosa che Iosìa a l'avrìa anandiasse a fé (cfr. 2 Rè 23:1-28). La situassion èstòrica a l'é apopré la midema dël temp anté ch'a l'avìo predicà ij profeta Naum e Abacuch. L'imperi dl'Assìria a l'era scasi a la fin ëd sò domini e ch'a l'era rivà al cò con la croa 'd Gerusalem. D'àutra part, l'Egit a fasìa pression dal sud e a provava d'anfilesse an costi gieugh ëd podèj. Èl regn ëd Giuda a podìa nen resté fòra da costi avveniment, ch'a l'avìo n'influenta ancreusa 'dcò an sla tradission religiosa e soa situassion polìtica e sossial.

Ès lìber a armonta an sostansa a l'época 'd cost profeta, ma cost lìber l'é stàit sogetà a cite modìfiche e slargament an d'époches sucessive. Èl lìber as doverta con l'anunsi che Dé a l'ha pijà la decision ëd castijé Gerusalem e 'l regn ëd Giuda përché a l'han peccà contra 'd chiel an vivend ant l'idolatrìa e la violensa (1:2-13). Cost giudissi as compirà ant ël Di dl'ira 'd Dé e a-i sarà na dèstrussion granda (1:14-18), ma coj ch'a ubidisso al Signor a podran seurte-ne san e salv (2:1-3). Èl giudissi e la dèstrussion a implicheran nen mach ël regn ëd Giuda, ma 'dcò le nassion ëvzin-e (2:4-15). Gerusalem e le pèrson-e pì 'd riguard a l'avìo ignorà Nosgnor: për lòn la sità a sarà frapà (3:1-8). Da la mòrt, contut, a seurtirà la vita: Nosgnor a trasformerà le nassion e lor a-j renderan ël cult ch'a jè speta. Nosgnor a formerà con ij dzorvivù un pòpol neuv ch'a-j darà onor. A l'é antlora che Gerusalem e ij sò abitant a sauteran ëd gòj, përché 'l Signor a l'avrà manifestà sò amor (3:9-20).

A la gent ëd sò temp, ch'as ciamo se Dé ancora as interessa dla gent e se chiel a guida la stòria pèrdabon, Sofonìa a nunsia n'intervension divin-a

ch'a trasformerà dël tut la situassion, con riguard particular dij pòver e dj'umij (2:3; 3:12).

Schema

- Èl di 'd Nognor - 1:2-2:3
- Giudissi an sij pòpoj davzin a Israel e an sù Gerusalem - 2:4-3:8
- Promësse 'd salvassion - 3:9-20

1

¹Sossì a l'é 'l messagi profétich ch' èl Signor a l'ha fidà¹ a Sofonìa, fieul ëd Cushi, fieul ëd Gadalia, fieul ëd Amaria, fieul d'Esechia. Sofonìa a l'ha trasmëttù ës messagi antant ch'a regnava Giosia², fieul d'Amon, Rè 'd Giuda.

Èl Di dël Giudissi as avzin-a

²"I dëstruvrai³ tut sur la facia dla tèra", a dis ël Signor. ³"I dëstruvrai la gent e le bestie; i dëstruvrai j'osej dël cel e ij pèss dël mar. (Le mistà idolàtriche 'd coste creature a saran dëstruvùe ansema a la gent grama). I gavrai l'umanità da la facia dla tèra", a dis ël Signor.

1 O: "dàit".

2 Cfr. 2 Rè 22:1-23:30; 2 Crònache 34;1-35:27.

3 O: "ramasserai".

⁴"I andrai a l'atach⁴ contra la gent ëd Giuda e contra tuti coj ch'a vivo an Gerusalem. I gavrai da stò pòst minca marca dla divossion⁵ a Baal e la memòria midema che ambelelà a j'ero ëd sacerdot pagan.

⁵I gavrai coj ch'a rendo l'adorassion dzora dij tèit ëd le ca a le stèile, coj ch'a giuro fedeltà a Nosgnor Dé ma ant l'istess temp a fan vot d'ubidiensa a Malcam, ⁶coj ch'arnego Nosgnor e ch'a veulo pa sò agiut o soa guida.

⁷Sta ciuto dè 'dnans a Nosgnor! Èl Di 'd Nosgnor, èl Di dël Giudissi, a l'é davzin. Nosgnor a l'ha prontà la tàula dël sacrifici, coj ch'andran a stesse a cola tàula a son già lavasse le man⁶. ⁸Ant èl Di dël Sacrifici, èl Di 'd Nosgnor, i castijerai ij prins e ij fieuj dël rè, ansema tui coj ch'a imito ij costum dij pagan. ⁹An col di là i castijerai tuti coj ch'a fan ëd rituaij superstissios, coj ch'a 'mpinisso la ca 'd sò padron⁷ con le richesse vagnà con la violensa e l'angann.

¹⁰An col di là", a dis Nosgnor, "da la Pòrta dël Pèss as sentirà crijé fòrt, as sentiran ëd plente ch'a ven-o sù dai quarté djé sgnor ëd la sità, e da le colin-e 'n grand armor.

¹¹Fé 'd plente, vojàutri ch'i vive ant èl quarté dël mercà, përchè dij mèrcant a-i në sarà pa pì, e coj ch'a conto ij sòld a-i në saran gavà.

¹²An col temp-là i andrai an gir për la sità con la lampia për tiré fòra coj ch'a chërdo 'd podèj fé lòn ch'a veulo sens' esse ciapà e ch'a diso: "A-i é gnun Signor a dé 'd premi o 'd castijé". ¹⁴Soe richesse a saran robà e soe ca a saran destruvùe! A vivran pì nen ant le ca ch'a l'han fabricà, nì a beivran èl vin ëd le vigne ch'a l'han piantà.

4 O: "I dèstenderai mia man".

5 O: "cult".

6 O: "a l'han già fàit soa purificassion ritual".

7 Ij dé fàuss.

¹⁴Èl gran' Di dël Giudissi, èl Di 'd Nosgnor a l'é press a rivé, a l'é 'n camin ch'a riva lest. Un grand rabel as sentirà ant èl Di dël Giudissi, èl Di ëd Nosgnor, tanme ij crij ëd n'armeja ch'a fà la guèra. ¹⁵Col di-là a sarà 'l Di 'dl'ira 'd Nosgnor, un di d'afflission e d'angossa, un di 'd devastassion e 'd ruin-a, un di 'd top e dè scuritá, un di 'd nivole e 'd cel fosch, ¹⁶un di d'arson ëd trombe e 'd crij 'd bataja. Tut èl pèis dël giudissi 'd Nosgnor a drocherà an su le sità fortificà e an sj'àute tor d'àngol. ¹⁷I farai che tuta la gent a sia ciapà da na tribolassion granda e tùit as antrapran coma 'd bòrgno, pèrchè a l'han pecà contra Nosgnor. I spantierai sò sangh tanme 'd póer, soa carn a sarà spatarà com ëd drugia. ¹⁸Nì sò òr nì sò argent a-j podran salvé ant èl Di dl'ira, èl Di dël Giudissi. A-i é gnum dubi che mi i provocherà na dèstrusion afrosa an su tuti j'abitant ëd la tèra".

2

Èl profeta a buta 'l pòpol an sl'avis

¹Buteve ansema ant na sola gèrbola tanme 'd paja, vojàutri nassion senza artnùà⁸. ²anans ch' èl decret ëd Nosgnor a ven-a realtà e l'ocasion për pentisse as në vòla via coma 'd lola bofà dal vent; anans che l'ira afoà dël Signor as àlva ansima 'd vojàutri, anans ch' èl di dël giudissi rabios èl Signor as àlva ansima a vojàutri! ³Supliché Nosgnor pèrchè av acòrda la grassia⁹, voi ch'i seve ùmij ant èl pais, voi ch'i l'eve ubidì ai sò comandament! Sèrché 'd fé lòn ch'a l'é giust! Sèrché d'esse ùmil! Peul desse che vojàutri i sie sparmià ant èl di dël giudissi rabios ëd Nosgnor!

8 O: "andesideràbil".

9 O: "sèrché Nosgnor".

Giudissi an sle nassion ch'a stan tut d'antorn

⁴A-i é gnun dubi che Gasa a sarà bandonà e che Ascalon a vnirà 'n mugg ëd ruin-e. Për mesdì d'anasor a porteran via la gent d'Ascalon e Ecron a sarà dësreisà. ⁵Coj ch'a stan arlongh ël mar, la gent ch'a l'era vnüa da Creta, a son bon tanme 'd mòrt. Nosgnor a l'ha decretà toa crova, Canan, tèra dij Filisté¹⁰. ⁶La region ëd la còsta a sarà dovrà coma na pastura dai bërgé e coma 'n pascagi për ij sò strop. ⁷Coj ch'a saran restà ant ël pais ëd Giuda a në vniran padron. Press al mar lor a pastureran, ant le ca d'Ascalon a 'ndran a cogiesse la sèira.

⁸I l'hai scotaie le svergne 'd Moab¹¹ e j'ansolense dj'Amonita¹². A l'han faje le svergne a mia gent e sbefià koj ch'a stasìo 'n Giuda. ⁹Për lòn, coma ch'a l'é vera ch'i son ël Signor", a dis ël Signor ch'a comanda d'armeje, ël Dé d'Israel, "sté sicur che Moab a vnirà tanme Sòdoma¹³ e j'Amonita tanme Gomora. Anté ch'a stan a chèrsran mach d'erbass e a-j saran daspèrtut ëd tampe d'eva salà. A-j sarà na desolassion permanenta. La rimanensa 'd mè pòpol a faran ravagi 'd lòn ch'a l'avìo; koj ch'a saran restà a Giuda a vniran padron ëd soa tèra. ¹⁰A l'é parèj ch'a l'avran fàila spurghé për soa arogansa përché a l'han fàit le svergne e d'ansolense al pòpol dël Signor, ch'a comanda d'armeje. ¹¹Ël Signor a-j farà sburdì përchè chiel a renderà bon a nen ij dio dla téra. Fin-a le nassion pì da leugn a renderan onor an sò pais al Signor. ¹²Ëdcò j'Etìop¹⁴ a meuiran për mia spa! Ël Signor atacherà ël setentrion e a destruvrà l'Assiria; ëd Ninive a në farà 'n mugg ëd ruin-e, a sarà sbrolà tanme 'n desert. ¹³Dë strop e 'd màndrie as trovran ch'as cogio an mes ëd chila e dcò minca sòrt ëd bestie sarvaje. ¹⁴A-i saran dj'oloch ansima dle colòne dij fabricà e a faran sente soa vos travers ëd le fnestre.

10 2:4-7 cfr. Isaia 14:29-31; Geremia 47:1-7; Ezechiel 25:15-17; Gioel 3:4-8; Amos 1:6-8; Sacarìa 9:5-7.

11 2:8-11 cfr. Isaia 15:1-16:14; 25:10-12; Geremia 48:1-47; Ezechiel 25:8-11; Amos 1:13-15.

12 2:8-11 cfr. Geremia 49:1-6; Ezechiel 21:28-32; 25:1-7; Amos 1:13-15.

13 Cfr. Génesi 19:24.

14 Cfr. Isaia 18:1-7.

A-i saran ëd pere e 'd mon a tòch ant le seuje dle ca. Le trav dij tèit a saran dëscheurvùe. ¹⁵Costa-sì a sarà la fin ëd la sità che tant as vantava, la sità ch'as sentìa tant sicura. ¹⁶Chila a pensava: 'Mi i son ùnica. A-i é gnun-e d'àutre ch'as peusso paragonesse a mi!' Che bel mugg ëd ruin-e ch'a l'é dventà, un leugh anté ch'a stan ëd bestie sarvaje! Tuti coj ch'a passo as në sbefio e a fan ëd segn ëd schergna^{15"}.

3

Gerusalem a l'é corompusse

¹La sità, pien-a 'd saloparie e dè mnis a l'é bon-a tanme 'd mòrt; la sità pien-a 'd craseur e 'd prepotent a l'é finìa. ²A l'é dzubidienta, a 'rfuda la coression. A l'ha nen fiusa an Nosgnor, a scota pa ij consèj ëd sò Dé. ³Ij sò prinsi a son tanme 'd leon feros ch'a breugio, coj ch'a-j comando a son afamà tanme 'd luv ant ël desert che, pèr la matin, a divoro tuta soa piàita. ⁴Ij sò profeta a son pien ëd superbia, a fan nen d'àutr ch' ambrojé. Ij sò sacerdot a son ëspeciallyà 'nt la profanassion ëd le còse sante; a respeto nen la Lege 'd Nosgnor.

⁵Nosgnor a stà 'd ca ambelelà, an mes ëd chila. Tut lòn che chiel a fà a l'é giust. Minca matin chiel a 'rvela soa giustissia; a lo fà senza falì fin-a a la sèira. Tutun, cola gent a l'ha pa d'onta e a meprisa la giustissia.

Ël giudissi 'd purificassion

⁶I l'hai dëstruvù 'd nassion; soe fortificassion a son an ruìn-a; i l'hai dësblà soe stra; a-i é pì gnun ch'a-i passa. Soe sità a son ant la desolassion; a-i é pì gnun ch'a-i viv. ⁷I l'hai pensà: 'A l'é sicur che adess it l'avras ëd respet pèr mi, adess it acetras mia coression!'. Se chila a l'avèissa falo, soa ca a

15 Cfr. Arvelassion 14:5.

saria nen stàita dèstruvù da tuit ij castigh ch'i l'avìa mnassà. Lor, nopà, as dèsvijavo già la matin con l'anvìa 'd fé lòn ch'a l'é pa giusta¹⁶. ⁸A l'é pèr lòn che adess it l'has mach da speté ch'i rivo mi. I son pront a taché e buté a sach. I l'hai pijà la decision ëd ciamé ansem ëd nassion, ëd buté ansema dij règn, paréj ch'i peussa dèscarié an su lor tut mè fot, tuta mia ira afrosa, pèrchè tuta la tèra a sarà butà a fèr e feu da mia flin-a. ⁹Sie mach sicur ch'i farai an manera che tute le nassion am rendran ëd làude agradie. Cand ch'a pregheran a 'nvocheran ël Nòm ëd Nosgnor e a-j rendran onor e glòria tute ansema.

¹⁰Coj ch'am pòrto ij sò tribut a vniran da pì dèdlà che l'Etiòpia. ¹¹An col di-là ti 't l'avras pa pì da vni rossa a càusa 'd tuta toa arvira contra 'd mi, pèrchè antlora i l'avrai gavà da 'n mes a ti tuti coj ch'a son arrogant, e ti 't l'avras pa pì d'orgheuj an su mè Mont Sant. ¹²I lasserai an mes a ti un pòpol ùmil e pasi: a saran lor a trové 'd sicurèssa an presensa 'd Nosgnor. ¹³La rimanensa dj'Israelita a vivran pì nen pèr angané. A diran pa pì ëd busiarderie, na lenga busiarda as troverà pì nen an soa boca¹⁷. Senza dubi lor a pastureran pacifich tanme 'd fèje e as cogeran pèr arposesse senza pì avèj 'd tèmma.

¹⁴Fija 'd Sion! Manda 'd crij ëd gòj! Israel! Sàuta d'argioissansa! Sta alègra e canta 'd trionf con tut ël cheur, fija 'd Gerusalem! ¹⁵Nosgnor a l'ha gavate la condan-a ch'it l'avè arseivù, a l'ha mandà 'ndarera ij tò nemis. Ël Rè d'Israel, Nosgnor, a l'é 'n mes ëd ti. It l'has pa pì da manca d'avèj tèmma d'un disastr. ¹⁶An col di-là it diras a Gerusalem: "Àbie pa tèmma, Sion! Toe man a deuvo pì nen esse paralissà da lè sparm! ¹⁷Ël Signor tò Dé a l'é 'n mes ëd vojàutri, chiel a l'é 'n guerié ch'a peul liberete. Chiel a l'é pijasse 'n grand piassì 'd ti. Chiel at arneuva con sò amor. Chiel a canta pèr la gòj dè 'dnans a ti.

16 O: "A l'han slongà 'l pass pèr andé a fé lòn ch'a l'é pa giusta", "a l'han pèrvertì tute soe assion"

17 Cfr. Arvelassion 14:5.

¹⁸Rësguard a coj ch'a pìoro pèrchè a peulo pa pijé part a le feste, i l'hai gavaje da 'n mes ëd vojàutri. At sarìo stàit un pèis pèr ti e na vèrgògna. ¹⁹Varda, an col temp-là, a coj ch'a l'han fate dël mal i-j darai lòn ch'a mérito. I andrai a 'rcuperé le fèje sòpe e i archeujerai ansema tùit ij bërrò. I gavraj via vòstra umiliassion i farai che tùit an sla tèra av rispetto e a sio pien d'amirassion pèr vojàutri. ²⁰An col temp-là i sarai vòstra guida e v' archeujerai ansema. Sté sicur ëd sòn: i farai an manera che tute le nassion ëd la tèra av dago 'd rispet e d'amirassion.

Tàula

Introdussion a l'euvra compléta dla Neuva Bibia an Lenga piemontèisa	3
Ël liber dël profeta Sofonìa.....	4
Introdussion.....	4
Schema.....	5
1.....	5
Ël Dì dël Giudissi as avzin-a.....	5
2.....	7
Ël profeta a buta 'l pòpol an sl'avis.....	7
Giudissi an sle nassion ch'a stan tut d'antorn.....	8
3.....	9
Gerusalem a l'é corompusse.....	9
Ël giudissi 'd purificassion.....	9